

[svart på vitt om eu]

**Den tysta
revolutionen
[euroländernas
nya finanspakt]**

Nej till EU:s skriftserie nr 1 2012

Första upplagan, maj 2012

Författare: Gösta Torstensson
Omslagsbild: Lars-Erik Håkansson
Grafisk form: Gösta Torstensson
Tryck: Litorapid Media, Göteborg 2012

Förord

Med EMU-krisen har det blivit alltmer uppenbart att det är EU:s stormakter som dikterar villkoren för övriga EU-länder. Den finanspakt som Tyskland och Frankrike har påtvingat euroländerna är en institutionaliserad nyliberal politik.

I praktiken handlar paktens om att acceptera kraftiga nedskärningar i välfärden, försämringar för löntagarna och uppluckringar av de fackliga rättigheterna. Den innebär också ett tvång för länder som har euron som valuta att överge sitt demokratiska självbestämmande över finanspolitiken [offentliga utgifter och skatter] och acceptera en hårdare styrning.

Inom fem år ska den mellanstatliga finanspakten upphöjas till EU-lag. Ett av syftena [precis som valutaunionen som sådan] är att tvinga ihop euroänderna till en centraliserad och odemokratisk överstat, ett slags Europas Förenta Stater.

Sverige och andra EU-länder utanför euron kan ansluta sig till euroländernas åtstramningspakt på frivillig väg. Enligt regeringens [och socialdemokraternas] tolkning skulle Sverige inte på något sätt vara bundet av de krav som ställs på euroländerna, men skulle genom att medverka kunna ”vinna” inflytande. Men det enda Sverige tjänar på finanspakten är att Fredrik Reinfeldt får sitta med som åhörare på ett av Eurotoppmötena per år.

Att gå med i finanspakten innebär ytterligare ett steg in i den valutaunion som svenska folket röstade nej till i folkomröstningen 2003 och som 73 procent av svenskarna skulle säga nej till om det vore folkomröstning idag, enbart 12 procent skulle rösta ja [Europaanalys, Sieps, maj 2012]. Riksdagen måste därför säga nej till euroländernas finanspakt. Allt annat är ett svek mot svenska folket.

Gösta Torstensson, författare till denna skrift, är styrelseledamot i Folkrörelsen Nej till EU och redaktör för tidningen Kritiska EU-fakta och nyhetsbrev [nyheter om eu] och [eu och facket]. De åsikter som framförs i texten är författarens egna och behöver inte överensstämma med Folkrörelsen Nej till EU:s.

Jan-Erik Gustafsson
ordförande Folkrörelsen Nej till EU

Euroländernas finanspakt [Merkozypakten]

Euroländernas finanspakt [Fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen] är en av en serie åtgärder som EU och framförallt euroländerna, vidtagit sedan eurokrisen bröt ut våren 2010.

Natten mellan den 8 och 9 maj 2010 tvingades EU:s stats- och regeringschefer, anförda av Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Frankrike president Nicholas Sarkozy, konstatera det uppenbara – en valutaunion utan en enhetlig finanspolitik och med stora inbyggda olikheter mellan länderna hamnar i problem vid ekonomiska nedgångar.

I en intervju i juni 2011 sade EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso att ”Det här är **en tyst revolution** med en förstärkt ekonomisk styrning i små steg. Jag hoppas att medlemsländerna har förstått vad de har gått med på.” [Lag & Avtal 4/2011]. Och i ett uppmärksammat tal inför EU-parlamentet hävdade EU-kommissionens ordförande under hösten 2011 att ”vi står inför den största utmaning unionen någonsin sett”.

Sedan krisen bröt ut våren 2010 har EU haft 13 formella toppmöten [enligt Lissabonfördraget ska Europeiska rådet ”sammanträda två gånger per halvår efter kallelse av sin ordförande”, EU-fördraget artikel 15.3].

De viktigaste åtgärder som beslutats de senaste åren: Europeiska planeringsterminen, Europakten/Europluspakten, Reviderad stabilitets- och tillväxtpakt [6-sexpacken] samt de så kallade räddningsfonderna, den tillfälliga EFSF och den permanenta ESM, som är villkorade med ”ekonomiska anpassningsprogram”. [Se fotnot 2 och 3]

Som gräddes på moset kommer den finanspakt för euroländerna som beslutades den 2 mars 2012. Pakten innebär en finanspolitisk tvångströja och är en seger för den tyska ”stabilitetspolitiken” och den har kommit till stånd eftersom Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Frankrikes president Nicolas Sarkozy under åren blivit så samspelade att de till och med hade börjat kallas Merkozy.

Konkret innebär finanspakten fem saker:

För det första; ett lands budgetunderskott – det så kallade strukturella budgetunderskottet – får inte överstiga 0,5 procent av BNP. EU-kommissionen ska kontrollera euroländernas budgetar så att de följer reglerna och underkänna budgetar om de har för stora underskott. Om det strukturella underskottet [ett underskott som inte beror på konjunkturen] i medlemsländerna statsbudgetar överstiger 0,5 procent av BNP kan de dömas till

böter på upp till 1 procent av BNP. Böterna ska gå till den permanenta krisfonden ESM.

För det andra; en ”korrigeringsmekanism” ska införas i ländernas lag som automatiskt åtgärdar för stora underskott. Eller som det står i fördragstexten: ”En automatisk mekanism för vidtagande av korrigerande åtgärder”. I fördragstexten konstateras det att euroländernas förmåga att ”tvinga en medlemsstat att minska det eventuella underskott som konstateras” med finanspakten ”stärks påtagligt”.

För det tredje; statsskulden får vara högst 60 procent av BNP. I fördragstexten erinrar man om ”skyldigheten för de fördragsslutande parterna vars skuldsättning i offentliga sektorn överstiger referensvärdet på 60 % att minska den överstigande delen med en genomsnittlig takt på en tjugondel per år som riktmärke”.

För det fjärde; euroländerna blir skyldiga att skriva in kravet på budgetbalans i sin lagstiftning, helst av ”konstitutionell karaktär”. Om länderna inte lagfäster budgetkraven kan de hamna inför EU-domstolen och dömas till böter på upp till 0,1 procent av BNP. Böterna ska gå till den permanenta krisfonden ESM. [För att ett euroland ska kunna få stöd ur ESM i framtiden måste det ha förbundit sig finanspaktens regler.]

För det femte; finanspakten innebär att man inrättar en ny institution, Eurotoppmötet, med en särskild ordförande. Eurotoppmöten ska hållas minst två gånger om året. ”Eurotoppmötets ordförande ska ansvara för förberedelserna inför och kontinuiteten i eurotoppmötena, i nära samarbete med Europeiska kommissionens ordförande. Eurogruppen [dvs. Euroländernas finansministrar, min anm.] ska vara det organ som ska ha i uppgift att förbereda och följa upp eurotoppmötena och dess ordförande kan inbjudas att delta i sådana möten för detta ändamål”, slås det fast i artikel 12.4.

Mellanstatligt fördrag

Finanspakten, i internationell media ofta kallad Merkozypakten, är ett mellanstatligt avtal [fördrag] mellan de 17 euroländerna som formellt ligger utanför EU. Övriga EU-länder kan ansluta sig frivilligt [det har alla gjort förutom Storbritannien och Tjeckien]. Innan finanspakten träder i kraft ska den ratificeras/godkännas av ”de fördragsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.” [Irland kommer att hålla en folkomröstning den 30 maj om vad de irländska EU-motståndarna kallar ”det permanenta åtstramningsfördraget”. Danmark ska fatta beslut i folketinget den 31 maj. Det finns en motion från vänsterpartiet

Enhedslisten om folkomröstning om vad de danska EU-moståndarna kallar "euro-traktatet". Se fotnot 1.]

Finanspakten ska träda i kraft den 1 januari 2013 "förutsatt att tolv fördragsslutande parter som har euron som valuta" då har godkänt den i sina nationella parlament. Pakten ska tillämpas från och med den dag den träder i kraft "på de fördragsslutande parter som har euron som valuta vilka har ratificerat fördraget". De enskilda euroländerna har således ingen vetorätt.

När Tyskland och Frankrike presenterade förslaget i december 2011 krävde de en ändring av Lissabonfördraget, EU:s grundlag, men Storbritannien satte sig på tvären. Under förhandlingar som följde på toppmötet i december fram till toppmötet i mars fanns det 5-6 avtalsutkast som var hemligstämplade. Förhandlingarna skedde utan någon som helt offentlig insyn. Resultatet blev ett mellanstatligt avtal modell Schengenavtalet.

I finanspaktens ingress står det att "stats- och regeringscheferna i euroområdet medlemsstater och andra medlemsstater i Europeiska unionen har som målsättning att så snart som möjligt införliva bestämmelserna i detta fördrag i de fördrag på vilka Europeiska unionens grundas".

I finanspaktens artikel 16 slås det fast att "inom högst fem år efter att detta fördrag har trätt i kraft" ska euroländerna genomföra en utvärdering i syfte att "införliva innehållet i det här fördraget inom Europeiska unionens rättsliga ram".

Fördjupat samarbete

En möjlighet är att euroländerna använder sig av Lissabonfördragets regler om flexibel integration [typ Schengenavtalet]. I fördragstexten uttrycker "de fördragsslutande parterna" en "önskan att mer aktivt använda sig av fördjupat samarbete enligt artikel 20 i fördraget om Europeiska unionen och artiklarna 326-334 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt".

Enligt Lissabonfördraget ska ministerrådet med kvalificerad majoritet kunna besluta om särskilda villkor för de länder som ska delta i ett "fördjupat samarbete". De medlemsländer som inte deltar från början ska när som helst kunna välja att delta i det fördjupade samarbetet på samma villkor. Innan rådet kan fatta beslut om att vissa länder ska få inleda ett fördjupat samarbete måste det också ha EU-parlamentets godkännande. Enligt Lissabonfördraget krävs det minst nio medlemsstater för att inleda ett närmare samarbete. [Enligt det tidigare Nicefördraget krävdes det åtta.]

Grundtanken är att en grupp länder under vissa villkor ska ha rätt att inom EU:s ram fördjupa integrationen i eurofederal riktning utan att stoppas av veto från de som är tveksamma eller negativa. På så vis skulle det bildas

en förtrupp av länder som vill och kan och som, liksom i EMU-projektet, går vidare utan att invänta de som inte vill eller inte kan. Fördjupat samarbete kan ses som en slags politisk "by-pass operation". Den fortsatta utvecklingen mot en alltmer integrerad union ska kunna ske utan nya fördragsändringar.

Eurotoppmöte

Med finanspakten inrättas en ny institution, Eurotoppmötet, med en särskild ordförande som ska väljas/utses på två och ett halvt år samtidigt som Europeiska rådet väljer sin ordförande. Eurotoppmöten ska hållas minst två gånger om året. Icke-euroländer som anslutit sig till pakten bjuds in minst en gång per år, samt när vissa frågor diskuteras, till exempel konkurrenskraft.

Eurotoppmöte kommer att styras av stormakternas regeringar, främst Tyskland och Frankrike, och där EU-domstolen, EU-kommissionen och Europeiska centralbanken verkställer deras påbud.

Sedan tidigare finns Eurorådet, som består av euroländernas finansministrar, som träffas före det ordinarie finansministermötet [Ekofinrådet]. Eurorådet blev fördragsfäst och fick konstitutionell status med Lissabonfördraget. Man väljer en egen ordförande, för närvarande Luxemburgs premiärminister och finansminister Jean-Claude Juncker, på två och ett halvt år – en slag EU-finansminister. Sedan tidigare [Nicefördraget] kan eurogruppen fatta beslut som rör euromynt, sanktioner rörande tillväxt- och stabilitetspakten och växelkurspolitik. Med Lissabonfördraget ska eurorådet även kunna fastställa gemensamma ståndpunkter som rör eurons roll inom internationella organ.

EU-domstolen

EU:s domstol kan döma ett euroland att betala böter om det inte inför finanspaktens budgetkrav i sin lag. I ingressen slås det fast att "efterlevnaden av de fördragsslutande parternas skyldighet att införliva regeln om budgetbalans i deras nationella rättsliga system genom bindande, permanenta och helst konstitutionella bestämmelser bör omfattas av Europeiska unionens domstols behörighet, i enlighet med artikel 273 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt."

Vidare erinras det om att "artikel 260 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ger Europeiska unionens domstol befogenhet att förelägga en medlemsstat i Europeiska unionen vilken har underlåtit att följa dess

dom, att betala ett standardbelopp eller ett vite”, samt att ”Europeiska kommissionen har utarbetat kriterier för hur det standardbelopp eller vite ska föreläggas inom ramen för den artikeln”.

Finanspolitisk tvångströja

Eurländernas finanspakt innebär en finanspolitiska tvångströja. Faktiskt är det bara Sverige, Finland och Luxemburg som uppfyller budgetrestriktionerna i finanspakten, enligt Bo Sandemann Rasmussen, som är professor i ekonomi vid danska Aarhus Universitet.

De länder som ansluter sig till finanspakten [de fördragsslutande parterna] ska ”betrakta sin ekonomiska politik som en fråga av gemensamt intresse” i syfte att ”utveckla en allt närmare samordning av den ekonomiska politiken i euroområdet”. De ska ”avstå från varje åtgärd som kan äventyra fullgörandet av unionens mål inom ramen för den ekonomiska unionen”.

Eurländernas finanspakt innebär nya åtstramningar som kommer att slå mot jobb, social trygghet och tillväxt eftersom efterfrågan stryps. Vilket kommer att få negativa effekter för Sverige eftersom fem av Sveriges största exportmarknader, däribland Tyskland, ingår i eurozonen.

Europafacket, där LO, TCO och Saco ingår, menar att finanspakten kommer att framtvunga ännu större budgetåtstramningar i Europa och kommer att hålla tillbaka en återhämtning av sysselsättningen.

”Genom att anta det här fördraget har EU-toppmötet ställt sig bakom en felaktig strategi”, säger Europafackets generalsekreterare Bernadette Ségol.

”Istället för att fokusera på en plan för återhämtning av sysselsättning och åtgärder för finansiell solidaritet har EU bestämt sig för att fortsätta vägen mot en permanent automatisk åtstramning. Det är en nederlagsstrategi, därför att beslutet skär av varje möjlighet till ekonomisk återhämtning och kommer att underblåsa sociala oroligheter. Rådet slutsatser vidhåller behovet av tillväxt för att skapa sysselsättning; det är en bra sak, men resurserna och politiken till stöd för detta mål backas dessvärre inte upp av några precisa förpliktelser. Budgetåtstramningar kommer att strimla sönder effektiviteten i de uttalade målen för tillväxt”, säger Bernadette Ségol.

Exemplet Grekland

Grekland brottas med en statskuld som uppgår till svindlande 160 procent av BNP. För att klara av att betala sina skulder har Grekland fått två ”nödlån” från EU [EU-kommissionen och Europeiska centralbanken, ECB] och Internationella valutafonden [IMF]. Det första på 110 miljarder euro. Det andra på 130 miljarder euro. Lånen har Grekland fått mot att

landet genomför hårda nedskärningar och privatiseringar av den offentliga sektorn, sänkningar av löner, pensioner och ersättning till arbetslösa, avregleringar av arbetsmarknaden, och så vidare. [Se fotnot 3.]

Den av EU och IMF ordinerade åtstramningspolitiken är kontra-produktiv. "Eftersom lägre löner och fler arbetslösa ger lägre efterfrågan sjunker förstås skatteinkomsterna ännu mer. Det blir som en ond spiral. Och lånen som omvärlden pumpar in har ökat skulderna för ett redan skuldsatt Grekland", skriver författaren Björn Elmbrant i boken "Europas stålbad".

Ekonomiprofessor Savvas Robolis på Labour Institute, säger till honom under ett besök i Aten att när alla effekter av neddragningarna märkts, kan levnadsstandarden 2015 ha sjunkit till 40 procent jämfört med 2008. "Så det är inte så konstigt att Aten oavbrutet protesterar och demonstrerar", konstaterar Björn Elmbrant.

Greklands två dominerande politiska partier åkte på ett rejält bakslag i parlamentsvalet den 6 maj. Väljarna var trötta på socialdemokratiska Pasok och konservativa Nea Demokratia, som växelvis styrde landet sedan militärjuntans fall 1974. Folket visade att de inte ställer upp på privatiseringar, lönesänkningar och diktat från Bryssel. Nästan sjuttio procent röstade på partier som är emot sparpaketet.

Men den nya regeringen, hur den kommer att se ut är oklart när detta skrivs, kommer att sättas på prov direkt. Redan i juni måste parlamentet godkänna utgiftsnedskärningar; 11 miljarder euro enligt den plan som den grekiska regeringen ålagts av sina förmyndare från EU, ECB och IMF. Annars fryser nästa utbetalning av "nödlånen" inne.

"Kommissionen hoppas och förväntar sig att Grekland respekterar överenskomna avtal. Vi står redo att assistera Grekland inom ramen för det andra ekonomiska anpassningsprogrammet."

Det sade EU-kommissionens taleskvinna Pia Ahrenkilde-Hansen vid en pressbriefing i Bryssel dagen efter parlamentsvalet i Grekland. "Vi kommer att påminna om programmet för den nya regeringen när den bildas", fortsatte hon.

Så talar överheten. Skit samma vad det grekiska folket tycker. Sedan eurokrisen bröt ut har den grekiska bruttonationalprodukten minskat med 18 procent och väntas i år backa med över 5 procent. Arbetslösheten ligger på över 20 procent och ungdomsarbetslösheten nära 50 procent. Tiotusentals anställda i den offentliga sektorn har sagts upp. Lönerna har sänkts med 20-25 procent och skatterna har höjts. Men det räcker inte. Nedskärningspolitiken ska fortsätta, lyder påbuden från Bryssel.

Alexis Tsipras, ledare för vänsterpartiet Syriza som fick 17 procent av rösterna i parlamentsvalet och blev nästa största parti, har skickat brev till Europeiska centralbankens chef Mario Draghi, EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso och Europeiska rådets ordförande Herman van Rompuy.

I brevet beskriver Tsipras att Nea demokratia och Pasoks löften före valet till EU och IMF om att fortsätta ”reformarbetet” inte längre gäller eftersom de båda partierna tillsammans bara representerar 32 procent av väljarna och inte är bindande för det grekiska folket. Tsipras vill i stället förstatliga bankerna, riva upp åtstramningspaketen och skriva ned den grekiska utlandsskulden.

Men Jörg Asmussen, ledamot av ECB:s styrelse, har sagt att Greklands uppgörelse med den så kallade trojkan, EU, ECB och IMF, inte är förhandlingsbar och att det inte finns något annat alternativ än att hålla sig till den om Grekland vill stanna kvar som euroland. [Dagens Industri 10 maj 2012]

Nyliberal ekonomisk politik

Det är uppenbart att vad åtstramningspolitiken egentligen handlar om är den chockdoktrin som den kanadensiska författaren Naomi Klein har skrivit om, dvs. att en kris ger en möjlighet att driva igenom den politik som man aldrig annars kunnat genomföra.

”Kriser kan man inte tycka om, men de erbjuder många gånger en möjlighet att komma framåt.” Så resonerar Tysklands finansminister Wolfgang Schäuble [Dagens Nyheter 29 mars 2012].

Eurokrisen är ett verktyg för att påbjuda en ekonomisk-politisk ideologi som saknar legitimitet. Det är just därför det är den politiska högern, Moderaterna och Folkpartiet, och arbetsgivarnas kamporganisationer SAF och Industriförbundet, numera fusionerade till Svenskt Näringsliv, som varit mest pådrivande för en svensk anslutning till EU och därefter EMU.

Det borgerliga systemskifte som de senaste decennierna rullat fram över Sverige är en oundviklig konsekvens av medlemskapet i EU [inklusive EMU:s första och andra steg]. För det första innebär EU-anslutningen en maktförskjutning inom det svenska samhället. Marknaden ökar sitt inflytande över fördelning och utveckling, och den politiska – eller demokratiska – styrningen minskar i motsvarande grad. För det andra underlättar och påskyndar EU-medlemskapet välfärdsavrustningen och den allmänna nyliberaliseringen av det svenska samhället.

I euroområdet kan man byta regering, men aldrig politikens innehåll eftersom den är grundlagsfäst [Lissabonfördraget]. Demokratin i medlems-

staterna blir utan mening. Något som öppnar för politikerförakt [egentligen politikernas förakt för väljarna] och högerpopulism.

Den europeiska unionen i allmänhet och den ekonomiska och monetära unionen i synnerhet, bygger på en nyliberal ekonomisk politik. Den av Tyskland och Frankrike beslutade finanspakten bekräftar enbart denna konklusion.

Mario Draghi, chefen för den Europeiska centralbanken [ECB], dödförklarar den europeiska välfärdsmodellen. I en intervju i Wall Street Journal [23 februari 2012] konstaterar han kort och gott att Europa ”inte längre har råd med generella välfärdssystem”. Modellen har redan havererat anser Draghi. Han förutser bistra tider för regeringarna som tvingas balansera fortsatt åtstramning med ”strukturella reformer” [läs avregleringar och privatiseringar]. Draghi ser den grekiska krisen som ett förebud om den nya tidens villkor med krav på besparingar och liberalisering.

Svenska ”undantag”

För att ingå i euroländernas finanspakt har Sverige [Socialdemokraterna] ställt fyra krav:

- ♦ Finanspakten får inte medföra att Sverige överlämnar någon beslutanderätt från riksdagen om det finanspolitiska ramverket.
- ♦ Sverige måste ha tillträde till euroländernas toppmöten där finanspakten behandlas.
- ♦ Det måste finnas tydlig respekt för arbetsmarknadens parter i avtalet.
- ♦ Och allt det ska gälla även om finanspakten i framtiden blir en del av EU:s grundlag.

Inte bindande för EU-länder

Sverige och andra EU-länder som inte har euro kan ansluta sig till finanspakten. Icke-euroländer som ansluter sig till pakten blir inte bundna av budgetreglerna, om de inte själva vill.

I fördragstextens ingress står det att ”länder med undantag” [dvs. EU-länder som inte är kvalificerade att delta i EMU:s tredje steg med överstatlig valuta och centralbank, typ Sverige] ”endast kan vara bundna av de bestämmelser i avdelningarna III och IV i detta fördrag som de förklarar sin avsikt att vara bundna av då de deponerar sitt ratifikationsdokument eller vid en senare tidpunkt”.

Och i fördragets artikel 14 slås det fast att ”de fördragsslutande parter som är medlemsstater med undantag” ska finanspakten ”tillämpas från och med den dag då beslutet om upphävande av detta undantag får verkan, om

inte den berörda fördragsslutande parten förklarar sin avsikt att vid en tidigare tidpunkt vara bunden av alla eller delar av bestämmelserna i avdelningarna III och IV i det här fördraget”.

Enligt Fredrik Reinfeldt har finanspaktens budgetrestriktioner ingen ”legal verkan för Sverige”. Men enligt brittiska The Telegraph sade Tysklands förbundskansler Angela Merkel efter förhandlingarnas att ”skuldbegränsningarna kommer att vara juridiskt bindande för de 25 undertecknarna. Några överträdelser kommer inte att vara möjliga”. Och webbtidningen EU Observer rapporterar att även undertecknare av finanspakten som inte infört euron, typ Sverige, kan bötfällas av EU-domstolen för regelbrott.

Inga garantier för arbetsrätten

Det finns inga garantier för arbetsrätten. Den mycket vaga formulering som finns i avtalstexten återfinns i en inledande strecksats som förmodligen saknar juridiskt värde.

I finanspaktens ingress står det att de fördragsslutande parterna ”beaktar behovet att vid genomförandet av detta fördrag respektera den särskilda roll som tillkommer arbetsmarkandens parter i enlighet med varje fördragsslutande parts lagstiftning eller nationella system”.

Sådana, oftast till intet förpliktigande, skrivningar är inte ovanliga i EU-sammanhang. Ett exempel: I Lissabonfördragets rättighetsstadga erkänns strejkrätten som en grundläggande rättighet, samtidigt hänvisar man till EU-domstolens rättspraxis, typ Lavaldomen, där konflikträtten har fått vika när den kolliderar med den inre marknadens ekonomiska friheter såsom fri rörlighet för utländska tjänsteföretaget.

Finanspakten bygger dessutom vidare på den så kallade europluspakt som euroområdet stats- och regeringschefer antog den 24-25 mars 2011 och som övriga EU-länder förutom Storbritannien, Tjeckien, Ungern och Sverige anslöt sig till.

I europluspakten förbinder sig de deltagande staterna för att ”främja konkurrenskraften” att ”säkerställa att kostnadsutvecklingen ligger i linje med produktiviteten”, att ”se över lönesättningsarrangemangen och vid behov centraliseringsgraden i förhandlingsprocessen samt indexeringsmekanismer”, samt att hålla tillbaka lönerna i offentlig sektor, eller som EU-byråkraterna skriver ”säkerställa att löneavtalen i den offentliga sektorn stöder insatserna för konkurrenskraft i den privata sektorn”. Vidare ska de deltagande medlemsstaterna genomföra reformer som ska öka flexibiliteten på arbetsmarknaden [flexicurity], genomföra skattereformer så att ”arbete

lönar sig”, samt vidta åtgärder för att ”främja företagsklimatet” genom att ”minska byråkratin och förbättra regelverket” för företagen. Man ska genomföra en ”anpassning av pensionsvillkoren”, dvs. lägre pensioner och höjd pensionsålder, samt genomföra ”begränsning av förtidspensions-systemen”.

När stats- och regeringscheferna möttes för att anta europakten [som när den presenterades av Tyskland och Frankrike i februari 2011 kallade europakten] ackompanjerades mötet av högljudda fackliga demonstranter organiserade av Europafacket.

”Vi var jättetydliga i att EU överhuvudtaget inte ska diskutera lönefrågor. [...] Man vill sätta gramma på arbetsmarknadens parter”, sade Wanja Lundby-Wedin som då var avgående ordförande i Europafacket.

LO, TCO och Socialdemokraterna motsatte sig en svensk anslutning till europakten, vilket tvingade Fredrik Reinfeldt att hålla Sverige utanför.

”Jag angav att det finns en oro i Sverige för påverkan av vår lönebildning och för social dumpning”, sade statsminister Reinfeldt under toppmötet.

Väntrum för blivande euromedlemmar

Ett av kraven som socialdemokraterna ställt är att deltagande i finanspakten inte ska innebära en bakväg in i EMU för Sverige.

Enligt Lissabonfördraget är alla EU-länder förpliktigade att gå med i euron utom Storbritannien och Danmark, som har undantag inskrivna i fördraget.

Sverige försökte förhandla till sig ett sådant undantag i medlemskapsförhandlingarna före inträdet i EU 1995, men fick nej från dåvarande EU-länderna.

Sverige har, till skillnad från Danmark och Storbritannien, inget undantag från EU:s överstatliga valuta. Enligt Lissabonfördraget är det EU:s minister-råd som med kvalificerad majoritet ska avgöra när vi ska avskaffa vår valuta. Respekt för den svenska EMU-omröstningen? Glöm det, sådant ville inte de svenska förhandlarna besvara med när EU:s framtid skulle avgöras.

Men juridiskt sett har Sverige kunnat stå utanför euron eftersom Sverige har valt att inte uppfylla ett av inträdeskraven: Den svenska kronan har inte knutits till EU:s växelkursmekanism ERM och uppfyller därmed inte EU:s krav på stabil växelkurs. Och fördraget kräver ERM-deltagande i två år för att ett land ska kvalificera sig [samt lågt budgetunderskott, låg statsskuld och låg lång ränta].

”För att undanröja alla tvivel måste det svenska undantaget från euron bli juridiskt hållbart och inte vila på EU:s goda vilja”, säger LO-förbunden 6F i

ett gemensamt uttalande [6F består av Transport, Byggnads, Elektrikerna, Målarna, Seko och Fastighets].

Finanspakten innebär i praktiken att Sverige kryper allt närmare ett euromedlemskap. Den kan i bästa fall beskrivas som ett väntrum för blivande euromedlemmar.

Sverige får inget inflytande

Socialdemokraterna och högeralliansen menar att vi ska gå med i euroländernas finanspakt för att kunna ”påverka”. Vi ska alltså ge ifrån oss makt över finanspolitiken till Bryssel för att sedan hoppas kunna påverka den där? Blir inte inflytandet större om makten ligger kvar i riksdagen? Eller är det så att Fredrik Reinfeldt inbillar sig att han, om riksdagen säger ja till euroländernas finanspakt, kommer att få vara med när Tysklands förbundskansler och Frankrikes president träffas på tu man hand innan EU-toppmötena och gör upp om alla viktiga beslut?

En annan variant på samma bedrägliga tema är att Sverige måste gå med i finanspakten för att ”inte tappa” inflytande inom EU. Men man kan inte ”tappa” ett inflytande man inte har. Sverige varken har – eller bör få – något inflytande över eurosamarbetet och den framväxande övertstatliga finanspolitiken inom eurogruppen, av det enkla skälet att vi har valt att stå utanför euron. Det valet grundades bland annat just på farhågan att makten över vår ekonomiska politik skulle flyttas till Bryssel.

Det enda Sverige tjänar på finanspakten är att Fredrik Reinfeldt får sitta med som åhörare på ett av Eurotoppmötena per år. Samtidigt är det så att alla EU:s medlemsländer [även Storbritannien och Tjeckien som säger nej till finanspakten] ska bli informerade om vad som beslutas på Eurotoppmötena. I artikel 12.6 slås det fast att ”Eurotoppmötets ordförande ska löpande och ingående informera de fördragsslutande parter som inte har euron som valuta och de andra medlemsstaterna i Europeiska unionen om förberedelser inför och resultaten av eurotoppmötena”.

Smyganslutning till euron

För att medlemskapet i finanspakten ska godkännas krävs ett formellt riksdagsbeslut. I praktiken har Socialdemokraterna avgörandet i sina händer eftersom Vänsterpartiet, Miljöpartiet [?] och de så kallade Sverige-demokraterna säger nej.

Så sent som tisdagen samma vecka som Håkan Juholt på lördagen meddelade sin avgång höll han fast vid att partiet skulle säga nej till finanspakten.

— | | —

— | | —

Samma dag som Socialdemokraterna utsåg Stefan Löfven till ny ledare meddelade partiet att man hade kommit överens med regeringen om medlemskap i finanspakten. De socialdemokratiska "undantagskraven" ansågs vara uppfyllda. [Intressant är att de svenska socialdemokraterna inte ställde krav på någon "tillväxtpakt" eller "sysselsättningspakt" som villkor för att godta euroländernas finanspakt. Efter det franska presidentvalet har Stefan Löfven vaknat till liv. Han anser att det är bra att den nye franske presidenten Francios Hollande har lyft upp frågan om att komplettera finanspakten med en "tillväxtdimension".]

Stefan Löfven är stark anhängare av euron. I samband med folkomröstningen 2003 var han ordförande för den EMU-entusiastiska kampanjorganisationen Fackliga röster för Europa.

I en intervju med SKTF-tidningen [idag Tidningen Vision] svarade Stefan Löfven den 1 september 2003 på frågan hur regler och lagar som rör arbetslivet, till exempel arbetslöshetsersättning och anställningstrygghet, kommer att påverkas av ett EMU-medlemskap?

"Jag kan inte se att de påverkas alls. Det har med inrikespolitik att göra", svarade Stefan Löfven.

Idag vet vi att det var osant. I Grekland, Portugal och Spanien strejkar och protesterar miljontals löntagare mot påbuden från Bryssel och Frankfurt om sänkta löner, pensioner och arbetslöshetsersättningar samt avregleringar av arbetsmarknaderna som försämrar anställningsvillkoren och försvagar de fackliga organisationernas ställning.

Jag har mejlat till Stefan Löfven och frågat om han i dag anser att Sverige ska anslutas till euron. En av hans medarbetare skickade mig ett god dag-yxskaft-svar:

"Hej Gösta! Tack för ditt mejl. EMU står för Ekonomiska och Monetära Unionen. Det är ett samarbete inom EU som bland annat innebär att medlemsländerna har en gemensam valuta, euro, och en gemensam penningpolitik.

År 2003 hölls en folkomröstning om att införa euron som valuta i Sverige där en majoritet röstade emot. Vi respekterar folkomröstningsresultatet och de utfästelser som gavs i samband folkomröstningskampanjen 2003.

Vänliga hälsningar, Wissam Abdallah, Socialdemokraterna."

Jag skickade ett nytt mejl i vilket jag uttryckte mig än mer precist: "Du svarar inte på min fråga: Är Stefan Löfven för att Sverige ska gå med i EMU?". Detta mejl skickade jag den 11 april klockan 15.20 och jag har fortfarande inte fått något svar.

Hur socialdemokraterna kan ens överväga ett svenskt inträde i

euroländernas finanspakt är obegripligt. Det enda hållbara argument som finns för att godta finanspakten är att man vill att vi ska ansluta oss till euron – i smyg.

Opinionsstödet för att införa euro som valuta i Sverige har rasat från 28 procent 2010 till enbart 12 procent 2011, en nedgång med hela 16 procent. Det visar en opinionsundersökning som utförts av SOM-institutet vid Göteborgs universitet och som publicerats i en rapport från Sieps, Svenska institutet för europapolitiska studier, [Europapolitisk analys maj 2012].

Andelen ”varken eller-svar” har inte ökat, utan tvärtom minskat från 21 procent 2009 till 15 procent 2011. Det som har ökat högst påtagligt är andelen personer som uttryckligen är emot euron – från 38 procent 2009, över 54 procent 2010 till hela 73 procent 2011. [Fotnot 5.]

Merkozy bestämmer

Finanspakten, och de andra finanspolitiska åtgärder som EU eller de 17 euroländerna vidtagit de senaste åren leder till ökad integration mellan EU-länderna i allmänhet och euroländerna i synnerhet. Den demokratiska kontrollen över ekonomin blir ännu svagare än vad den är i dag. Den politiska makten centraliseras till Eurotoppmötet, Europeiska rådet, Ekofinrådet, Eurorådet, EU-kommissionen och EU-domstolen på behörigt avstånd från de berörda folken.

EU som sådant har i realiteten inte varit en aktör någon gång sedan eurokrisen startade. Överläggningar och beslut har tagits mellan euroländernas ledare, framför allt tyska förbundskanslern Angela Merkel och franske presidenten Nicolas Sarkozy. Tyskland och Frankrike har tillsammans blivit en ledande, nästan oemotsagd kraft i Europa. EU-beslut fattas i praktiken under informella tysk-franska specialmöten utan insyn av andra.

Och ett antal av de improvisationer som skett under eurokrisen har brutit mot de heliga EU-fördragen eller i vart fall legat nära fördragsbrott. Så kallade nödlån till enskilda länder är egentligen förbjudna i paragraf 125 i Lissabonfördraget, men utgår ändå. [Fotnot 3] Ett annat exempel är att det är förbjudet för ECB att direktstöd köpa enskilda euroländers statsobligationer, men man har köpt enorma mängder på andrahandsmarknaden, ett kryphål i regelverket.]

”Begreppet Merkozy står för ett starkt Tyskland uppbackat av ett medgörligt Frankrike”, skriver Hans-Åke Persson, professor i modern europeisk historia med Europa och Tyskland som specialområden, Roskilde universitet i Danmark [Brännpunkt 11 mars 2012].

Enligt Jens-Peter Bonde, tidigare dansk ledamot av EU-parlamentet för

EU-kritiska Junibeveægelsen, är det Merkel som bestämmer och Sarkozy som håller presskonferenser.

Institutionell röra

För två år sedan inkallades i EU ett första extra toppmöte föranlett av eurokrisen. Därmed inleddes den långa raden av toppmöten som beslutat om en serie akuta åtgärder. Stats- och regeringscheferna har angripit symptomen utan någon färdig, genomtänkt plan. Som en konsekvens av improvisationerna har samarbetet inom EU blivit ännu snårigare än tidigare.

Den ökade institutionella oredan skapar ökade politiska spänningar och fjärrar EU ytterligare från allmänheten när bara eliten av experter hänger med i svängarna. Det framgår av en detaljerad analys från tankesmedjan Bruegel i Bryssel [”The Messy Rebuilding of Europe” som finns på www.bruegel.org].

När planerna på den överstatliga valutan drogs upp i början av 1990-talet föreföll det hela tämligen enkelt. Alla de då tolv medlemsländerna i EU var med på den överstatliga marknaden och samtliga skulle stegvis kvalificera sig för euron, med de två undantagen för Storbritannien och Danmark som i Maastrichtfördraget fick en särordning [”opt-out”]. Uppgiften att sköta penningpolitiken delegerades till den självständiga Europeiska Centralbanken [ECB] som förbjöds att låta sig påverkas av politiker på såväl unionsnivå som nationellt. Ansvar för finanspolitiken låg hos de enskilda medlemsländerna som förutsattes respektera kraven på balans i de offentliga finanserna. För säkerhets skull infördes senare ett regelverk kallat stabilitetspakten med både varningsmekanismer och möjlighet till sanktioner. Finansministrarna från euroländerna bildade en egen informell grupp, eurorådet, som ett finanspolitiskt komplement till ECB.

Den här förhållandevis enkla institutionella ordningen höll inte för påfrestningarna när eurokrisen bröt ut. På ett allmänt plan rådde enighet om att det krävdes hårdare finanspolitisk styrning, men hur den skulle utformas fanns det mycket skilda uppfattningar om. Det visade sig, föga överraskande, att de länder som deltog i den överstatliga valutan inte utgjorde någon homogen grupp. Samtidigt visade sig att de länder [framför allt Storbritannien] som stod utanför den överstatliga valutan ville förhindra att eurogruppen skulle bli en stark inre kärna i EU.

Spänningarna ledde till kompromisser med otydliga gränser mellan euroländerna och övriga EU. Som ett uttryck för denna institutionella röra kan man se självmotsägelsen med speciella eurotoppmöten där även en del –

men inte alla – länder utanför euroområdet ska kunna delta.

Den hemliga Frankfurtgruppen

Redan år 2000 förklarade storföretagslobbyorganisationen European Roundtable of Industrialists dåvarande ordförande Daniel Jensson att ”en rigid nationalstat håller på att brytas ned. En dubbel revolution är på väg: å ena sidan reducerar vi statens och den offentliga sektorns makt i allmänhet genom privatisering och avreglering, å andra sidan överför vi många av nationalstatens befogenheter till en mer modern och internationellt sinnad struktur på europeisk nivå.”

Den mäktigaste aktören i den av baron Jensson efterlysta ”europeiska strukturen” är den så kallade Frankfurtrundan. I denna informella grupp möts Tysklands förbundskansler Angela Merkel, Frankrikes president Nicolas Sarkozy, IMF-chefen Christine Lagarde, Eurogruppens ordförande Jean-Claude Juncker, EU:s rådsresident Herman van Rompuy, EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso och ECB-chefen Mario Draghi. Frankfurtrundan har förmöten innan de vanliga EU- och Eurotoppmötena, och det var Frankfurtrundan som drog undan mattan för Greklands premiärminister Giorgos Papandreou och Italiens premiärminister Silvio Berlusconi, och ersatte dem med EU-teknokraterna Loukas Papademos och Mario Monti.

Finanspakten ger de europeiska stormakterna – Tyskland och Frankrike – större möjligheter att driva igenom sin vilja. I förlängningen öppnar den pågående avdemokratiseringen för att EU [läs Berlin och Paris] helt tar över den ekonomiska politiken, inklusive finanspolitiken.

Samtidigt är finanspolitiken [skatter och budget] ett av demokratins viktigaste redskap för att styra samhällsutvecklingen. Om man flyttar makten över den till EU så flyttas också avgörande politisk makt över frågor som välfärd och sysselsättning. Makten flyttas från öppna folkvalda parlament till EU:s slutna institutioner och informella maktgrupperingar som Merkozy och Frankfurtgruppen där bristen på demokrati och folkligt inflytande är en del av systemet.

Omförhandling av fördraget?

Socialdemokraten Francois Hollande vann den andra omgången av det franska presidentvalet den 6 maj. Den främsta förklaringen till valsegern är ett djupt och utbrett missnöje med Frankrikes avgående president, Nicolas Sarkozy.

Under valrörelsen har Francois Hollande gjort utspel om att riva upp den

så kallade Merkozypakten, dvs. euroländernas nya finanspakt om skärpta budgetkrav. ”Socialistpartiets presidentkandidat har därmed fått många väljare att tro att han kommer att driva en helt annan europolitik. I praktiken skulle skillnaden inte bli så stor”, konstaterar Dagens Nyheters ledarredaktion [22 april].

Historien går igen. Våren 1997 utlyste Frankrikes president Jacques Chirac ett nyval i hopp om en stärkt konservativ majoritet. Det blev fiasko, vänstern vann en storseger och socialisterna bildade regering med kommunisterna och de gröna. I valrörelsen lovade socialisternas ledare Lionel Jospin att riva upp EU:s stabilitetspaket som förevisar Maastricht-fördragets så kallade konvergenskriterier om maximalt tre procent av BNP i budgetunderskott och 60 procent av BNP i statsskuld.

Efter valet hotade den nye premiärministern Lionel Jospin att stoppa införandet av euron tills de fick igenom sina krav. Men när den avgörande toppmötesdagen kom i Amsterdam i juni 1997 backade Jospin eftersom Tysklands finansminister Theo Waigel var orubblig. Tidtabellen för euron ändrades inte och stabilitetspakten stod fast. För att rädda ansiktet på den franska regeringen döptes pakten om till stabilitets- och tillväxtpakten och ett ”sysselsättningstoppmöte” utlovades under hösten.

Francois Hollande försöker ny göra om samma trick. [1997 var han partisekreterare och i praktiken vice regeringschef under Lionel Jospin.] Hollande säger sig inte acceptera den rådande uppfattningen bland EU:s maktavare att mer åtstramningar är lösningen på EU:s problem. I stället vill han, enligt Aftonbladets ledarredaktion, ”driva en mer traditionell vänsterpolitik för jobb och tillväxt med stimulanspolitik och arbeten i offentliga sektorn”.

Men under valrörelsen har Hollande blivit allt mesigare. En del av förklaringen kan sökas i att dagens tyska statsledning, med förbundskansler Angela Merkel och finansminister Wolfgang Schäuble i spetsen, är lika oersonlig som sin föregångare. Hollande har redan tonat ned att finanspakten ska rivas upp och talar nu om huruvida den måste kompletteras med ”tillväxtpolitik”.

Tyska Süddeutsche Zeitung har tagit del av samtalsprotokoll som visar hur Hollandes medarbetare försökt lugna de oroliga tyskarna. Hollandes krav på att omförhandla finanspakten ska inte tas så bokstavligt. Han är beredd på pragmatiska lösningar och vill kombinera åtstramningarna med satsningar på tillväxt.

Francois Hollandes första utlandsresa går till Berlin och Angela Merkel. Redan vid EU-toppmötet i slutet av juni ska en ny och bättre pakt klubbas,

uttalade Hollande efter valsegern. Två dagar före det franska presidentvalet uttalade EU-presidenten Herman van Rompuy att han har kallat till ett informellt EU-toppmöte i månadsskiftet maj-juni.

”Det är ett förberedande möte. På agendan står tillväxt och jobb,” sade Herman Van Rompuy och betonade att möte är informellt och inte ska ta några beslut.

Samma dag uttalade Mario Draghi, chefen för den Europeiska centralbanken [ECB], att ”det finns ingen motsättning mellan finanspakt och en tillväxtpakt. Men tillväxtåtgärderna är olika för olika länder”. [Dagens Industri 4 maj 2012]

Det är möjligt att finanspakten, som alltså formellt heter ”Fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen”, kommer att ges ett ännu krångligare namn utan att man ändrar en mening i själva fördragstexten.

I Tyskland har man skjutit upp förbundsdagens godkännande av finanspakten till efter det franska presidentvalet. Men Wolfgang Schäuble hävdade den 24 april att Frankrike kommer att vara en ”pålitlig partner” till Tyskland.

”Europa är på väg att återfå marknadens förtroende och finanspakten kommer att ratificeras”, sade den tyske finansministern enligt nyhetsbyrån Direkt.

Och den tyska förbundskanslern, Angela Merkel, har redan satt ned foten och gett ett tydligt nej till dem, inklusive den franske presidenten, som vill omförhandla euroländernas finanspakt.

”Den är inte förhandlingsbar”, sade Angela Merkel, rapporterar tyska tidningen Die Welt och syftar på euroländernas finanspakt som 25 av EU:s 27 medlemsländer valt att gå med i.

Fortsatt tyskt-franskt samarbete

Tyskland tar emot Frankrikes nyvalde president Francois Hollande ”med öppna armar”. Det sade förbundskansler Angela Merkel dagen efter det franska presidentvalet, enligt Bloomberg News. Det är ingen hemlighet att kristdemokraten Angela Merkel hade föredragit fortsatt samarbete med högerpolitikern Nicolas Sarkozy.

Men även om Merkozy splittrats kommer det fransk-tyska förhållandet förmodligen att repa sig igen. Kom ihåg att socialisten Francois Mitterrand fick en nära relation med kristdemokraten Helmut Kohl. Och dessförinnan att den franske högerpresidenten Giscard d’Estaing kom väl överens med den tyske socialdemokraten Helmut Schmidt.

Angela Merkel sade att hon talat med Francois Hollande på valdagskvällen: ”Vi enades om att vi planerar att samarbeta väl och intensivt – och vi kommer att träffas snabbt efter att han har svurits in”, sade Angela Merkel.

Hon tillade att det fransk-tyska samarbetet är ”avgörande för Europa. Vi kommer att påbörja detta samarbete mycket snabbt”.

Det kommer nog att pratas mycket om ”tillväxtpakt” den närmaste tiden. EU-ledarna är inte helt döva och blinda. De stora demonstrationerna och andra protestaktioner mot åtstramningspolitiken runt om i Europa påverkar även dem. Och, framför allt, den ekonomiska verkligheten visar att den ensidiga satsningen på budgetåtstramningar inte fungerar.

Det som oroar Tyskland och andra euroländer mest är vad som händer med den franska ekonomin. Efter fem år med Sarkozy är statskulden 86 procent av BNP – hisnande 1.717 miljarder euro – och den växer. Frankrike har flera stora lån som akut måste omförhandlas. Kreditvärderingsinstituten hotar att sänka landets betyg igen med dyrare räntor som följd.

Under 2012 kommer Frankrike att tvingas låna 1.600 miljarder kronor, enbart för att finansiera årets budgetunderskott och betala amorteringar på gamla lån. Det franska statsskulden är inte inhemsk, utan ligger till två tredjedelar i händerna på utländska investerare. I år kan statsskulden tangera 90 procent av BNP. Allt vad EU och Internationella valutafonden [IMF] bunkrat upp i form av brandväggar och krisfonder motsvarar ungefär hälften av den franska statsskulden. [Fotnot 4.]

Europas förenta stater

Tysklands förbundskansler Angela Merkel yttrade i december förra året att eurons ”trovärdighet” måste återställas. Det blir en grannlaga uppgift eftersom eurokrisen döljer en strukturell kris [eurozonen är helt enkelt inget ”optimalt valutaområde”] mot vilken EU-eliten inte har någon annan ”lösning” än tillbakapressade löner och nedmontering av välfärdssystemen.

De åtgärder eliten föreslagit såsom euroobligationer, där alla länder gemensamt skulle svara för eurozonens skuldberg – ett förslag tyskarna hittills motsatt sig – sträng övervakning av medlemsländernas nationella budgeter och krav på juridiskt bindande regler som skrivs in i ländernas grundlagar samt tuffa sanktioner mot länder som bryter mot stabilitetspakten från 1997 som uppdateras 2011 med EU-kommissionens lagstiftningspaket och skärptes med den nya finanspakten.

I praktiken innebär det en övernationell finanspolitik vilket ytterligare undergräver medlemsländernas möjlighet till en egen ekonomisk politik.

EU går steg för steg i riktning mot det Europas förenta stater, som fransmannen Jean Monnet och [väst]tysken Konrad Adenauer planerade redan på 1950-talet i vad Monnets medarbetare holländaren Max Kohnstamm kallar "den välvilliga konspirationen" [Svenska Dagbladet 27 september 1999].

EU-kommissionens ordförande, José Manuel Barroso, sade under en pressträff den 12 maj 2010: "Låt oss vara tydliga. Man kan inte ha en valutaunion utan en ekonomisk union. Medlemsstaterna bör ha mod att säga om de vill ha en ekonomisk union eller inte. Och om de inte gör det, är det bättre att glömma valutaunionen."

I en intervju med den brittiska tidningen Daily Mail hävdar Storbritanniens premiärminister David Cameron att det krävs ett betydligt djupare politiskt samarbete för att få ett fungerande euroområde.

"Vi tror att gemensamma valutor förutsätter gemensamma regeringar om de ska fungera bra", säger han till Daily Mail.

Om euron ska fungera måste medlemsländerna därför ha en betydligt mer koordinerad politik för att synkronisera finanspolitik och skuldsättning, hävdar Cameron. Han pekar också ut EMU som unikt i sin brist på politisk samordning. "Det finns inget område i världen som har en gemensam valuta utan att ha mer av en gemensam regering."

Storbritannien står som bekant utanför euron och vid EU-toppmötet i mars vägrade David Cameron att skriva under euroländernas nya finanspakt. Storbritannien och Tjeckien är i dag de enda två EU-länder som står utanför.

I intervjun med Daily Mail försvarar David Cameron återigen sitt vägval med att det bästa för Storbritannien är att bevara sitt nationella självbestämmande.

"Jag har alltid var övertygad om att olika länder ibland behöver olika ekonomisk politik och räntor skraddarsyddas för deras egna behov", säger han. [Dagens Industri 10 maj 2012.]

Självgående integration

En faktor som talar för fortsatt överstatlig utveckling är att integrationsprocessen till viss del är självgående. Den har en egen inre dynamik, där ett steg i integrationen leder fram till nästa steg, och så vidare.

Uttrycket "spill over" beskriver fenomenet att integrationsbeslut ofta får fler verkningar än de direkt avsedda. De extra verkningarna kan ge motiv till beslut om ytterligare integration. Om då även de nya besluten ger upphov till "spill over" har integrationsprocessen blivit delvis självgående.

Fullbordandet av EU:s inre marknad rymmer många exempel på detta fenomen. För att uppnå fri rörlighet är det nödvändigt att avskaffa valuta-

regleringar och gränskontroller. Detta medför nya problem. Genom att avskaffa gränskontrollerna blir den illegala narkotikahandeln gränslös. Det leder logiskt till att narkotikahandeln måste övervakas utan hänsyn till statsgränser. Att bygga upp en överstatlig polisorganisation [Europol] är en logisk följd av den fria rörligheten över gränserna och slopandet av de inre gränskontrollerna.

Genom att avskaffa valutaregleringen avhänder sig de enskilda regeringarna möjligheterna att kontrollera valutaflödena över gränserna. Länderna blir också känsligare för spekulation mot den egna valutan. Valutakriserna under 1992 var ett exempel. Detta blir ett argument för införandet av en valutaunion. Om de nationella valutorna avskaffas så ökar behovet av samordning mellan EU-länderna även på andra politiska områden. En gemensam [överstatlig] penning- och valutapolitik, som sköts av en självständig europeiska centralbank, kan exempelvis inte fungera särskilt väl om medlemsländerna drar åt olika håll med sin finanspolitik. Kravet på en starkare samordning av den ekonomiska politiken ökar. Kravet på gemensamma skatter ökar. Och när man infört gemensamma skatter blir nästa steg en gemensam socialpolitik och så vidare.

Statsvetaren Sverker Gustavsson brukar beskriva denna process som en integrationstrappa, där trappan sträcker sig från en första avsats, helt utan samgående/varje land för sig, till en sjätte nivå, där enheterna tillsammans utgör en fiskal union. Mellan dessa ytterligheter finns fyra mellanlägen: frihandelsområde, tullunion, gemensam marknad och myntunion.

Inom ett frihandelsområde, den andra nivån i trappan, råder tullfrihet mellan de ingående länderna. Tullsatserna är emellertid inte samordnade gentemot tredje land. När samgåendet har formen av en tullunion, den tredje nivån, är den yttre tullmuren lika för alla. Då marknaden är gemensam, den fjärde nivån, är inte bara tullar utan även andra handelshinder undanröjda. På den femte nivån frånträder medlemsstaterna rätten till ett eget mynt samt därmed ränta och egen växelkurs. På den sjätte avsatsen i trappan, slutligen, kombineras myntunionen med "ett gemensamt förfo-gande över tillgängliga skattebaser". Innebörden blir en fiskal union. Det vill säga "att resurser som skapas inom någon viss del av territoriet och av olika delar av befolkningen, efter gemensamma beslut kan användas inom hela territoriet och för hela befolkningen". Fiskal union "möjliggör utjämning av regionalt, social och demografiskt betingade skillnader inom territoriet och befolkningen som helhet", skriver Sverker Gustavsson. Då går det att "solidariskt kompensera för effekterna av att hela territoriet har samma ränta och växelkurs".

Vad steget från den femte till den sjätte avsatsen i integrationstrappan i praktiken innebär framgår av att moderna förbundsstater som USA, Kanada och Tyskland fördelar 20-30 procent av den samlade produktionen. Det samma gäller i ännu högre grad enhetsstater av typen Storbritannien, Danmark och Sverige. Uppemot hälften av den samlade produktionen land för land tas i anspråk för utjämning mellan åldrar, regioner och samhällsgrupper.

”Myntunion framtvingar fiskal union”, skriver Sverker Gustavsson, men menar att den visar vad som är naturligt, inte vad som är genomförbart: ”Det rör sig om en skrivbordskonstruktion.” [Europaperspektiv 2011, Santérus Förlag.]

En utveckling av EU till en federalt organiserad fiskal union har mycket låg folklig legitimitet. I SOM-institutets opinionsmätningar ställer man frågan om ”Sverige bör verka för att EU utvecklas till ett Europas förenta stater?”. 2011 tycker 12 procent att det är ett bra förslag, ned från 14 procent 2010 [en nedgång från en redan mycket låg nivå med 2 procent]. Nästan hälften [49 procent] anser att det är ett dåligt förslag, upp från 44 procent 2010. Andelen obestämnda personer är hög, men har inte ökat. I mätningen 2010 svarade 42 procent att det vare sig var bra eller dåligt, eller att de inte hade någon uppfattning i frågan. Den andelen minskar till 39 procent 2011. [Europapolitisk analys, Steps, maj 2012.]

Frankrike har en egen agenda

Bevarandet av Frankrikes ställning som europeisk stormakt utgör utgångspunkten för fransk EU-politik, oavsett partifärg på de personer som sitter på president- och premiärministertaburetterna. I detta ingår en strävan att hålla arvfjenden bunden. För Tyskland blev europeisk integration en väg tillbaka till den fina världen efter nederlaget i kriget. Återföreningen gjorde i ett slag Tyskland till den dominerande makten i Europa och rubbade därmed den känsliga balansen mellan Frankrike och Förbundsrepubliken Tyskland som utgjorde själva grundvalen för den fransk/tyska-alliansen. Allt sedan dess, och inte minst under Angela Merkel, har Tyskland blivit mer självmedvetet och mindre beroende av Frankrike. Tyskland ser sig som centralmakten i det nya Europa.

”Som Europas centralmakt och viktigaste ekonomi ligger det i Tysklands egenintresse att påskynda en nystart av den europeiska integrationen”, säger Helmut Schmidt, för detta socialdemokratisk förbundskansler [Svenska Dagbladet 1 april 2012].

I övriga EU vet man vid det här laget att franska politiker har en helt

egen syn på Europa. Frankrike vill ha ett EU som styrs av stormakternas regeringar och där centralbanken och övriga institutioner följer deras påbud.

Kommer den förändrade maktbalansen mellan Tyskland och Frankrike att påverka EU:s utveckling och i så fall hur? Svår fråga. Men fransmännen gaullistiska arv tillåter inga Europas förenta stater. EU ska vara ett samarbete mellan "soveräna stater". Den franska linjen är – och har alltid varit – överstatlighet bara så länge Frankrike kan präglä överstatligheten. Tyska politiker har däremot en önskan att EU ska bli en förbundsstat med en president, att kommissionen ska vara en superregering och att EU-parlamentet ska få mer makt än i dag. Varför? En verklig europaparlamentarism skulle, något tillspetsat, kosta de sista resterna av nationell soveränitet för medlemsstater med färre än 80 miljoner invånare. "Deutschland, Deutschland über alles."

Fotnot 1

Olika benämningar på finanspakten

Finanspakten [Merkozypakten, åtstramningspakten, nedskärningspakten] heter formellt "Fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen" men har fått olika beteckningar i olika länder och av olika aktörer. Här någar exempel:

European Fiscal Compact [Peoples Pledge, Storbritannien]

The Permanent Austerity Treaty [Peoples Movement, Irland]

Euro-traktaten [Folkebevaegelsen mod EU, Danmark]

EU's new fiscal treaty [EU Observer]

Super-Maastricht [franska EU-motståndare]

EU:s finanspakt [den svenska regeringen]

Fotnot 2

EU:s åtgärder för att stärka den finanspolitiska styrningen

Sedan tidigare finns:

- ♦ **Konvergenskriterierna** i Maastrichtfördragets artikel 2 slår fast att låg inflation är det övergripande målet för all ekonomisk politik inom EU. Och i ett till fördraget fogat protokoll fastställs ramarna – de så kallade konvergenskraven – för den ekonomiska politiken.
- ♦ Budgetunderskottet får inte överstiga 3 procent av BNP.
- ♦ Den samlade offentliga skulden får inte vara större än 60 procent av BNP.
- ♦ Inflationen den senaste tolv månadersperioden får inte överstiga snittet för de tre länder som har lägst inflation med mer än 1,5 procent.

◆ Räntan får inte vara högre än 2 procent över snittet i de tre länder med den lägsta räntan under den senaste tolv månadersperioden.

Landets valuta får inte ha devalverats de senaste två åren före inträdet i valutaunionen och den får inte ha varierat med mer än 2,25 procent.

◆ **Stabilitets- och tillväxtpakten** från 1997 som permanentar de finanspolitiska konvergenskraven, dvs. att budgetunderskottet får inte överstiga 3 procent av BNP och att den samlade offentliga skulden får inte vara större än 60 procent av BNP.

◆ **Stabilitets- eller konvergensprogram** På grundval av stabilitets- tillväxtpakten ska EU-länderna utarbeta stabilitetsprogram [euroländerna] eller konvergensprogram [övriga EU-länder], årligen och för tre år framåt. Dessa program ska granskas av EU-kommissionen som föreslår åtgärder till Ekofinrådet [EU:s finansministrar] som beslutar om åtgärder om stabilitets- och konvergensprogrammen anses otillräckliga.

◆ **Allmänna riktlinjer för medlemsstaternas ekonomiska politik** Ekofinrådet utfärdar, på grundval av Lissabonfördragets artikel 121.2, övergripande riktlinjer för den ekonomiska politik medlemsländerna ska föra det kommande året [Broad Economic Policy Guidelines]. De diskuteras av stats- och regeringscheferna, beslutas formellt av finansministrarna och revideras årligen - inför de nationella budgetprocesserna på hösten. Första gången dessa ekonomiska riktlinjer formulerades var i december 1993. Därefter varje år i juli månad. Riktlinjerna beslutas med kvalificerad majoritet och är bindande för medlemsstaterna. Enskilda länder kan alltså bli nedröstade.

Nya åtgärder de senaste två åren:

◆ **Europeiska termin** Beslutad i juni 2010. Gäller från och med 1 januari 2011, vilken innebär att varje land – även icke-euroländer som Sverige – ska lämna in sin budgetproposition i april för att få den granskad av EU-kommissionens. I juni diskuteras dessa bland EU:s finansministrar som eventuellt rekommenderar ändringar.

◆ **Europakten/Europluspakten** Vid toppmötet den 24-25 mars 2011 ingick euroländerna – efter krav från Tyskland och Frankrike – en europakt med kontroll av allt från statsbudget till pension och lönepolitik. Eftersom ytterligare sex EU-länder anslöt sig till pakten har den senare kallats

europakten. Storbritannien, Tjeckien, Ungern och Sverige står utanför. Europakten kommer att ”ytterligare stärka EMU:s ekonomiska pelare och leda till en ny kvalitet i samordningen av den ekonomiska politiken”, står det i slutsatserna från Europeiska rådets möte.

♦ **Sexpacken** Paketet utgörs av ett nytt direktiv, tre nya förordningar och två ändringar av existerande förordningar [stabilitets- och tillväxtpakten]. Innebär en revidering av stabilitets- och tillväxtpakt från 1997, för euroländer gäller nu att det land som inte åtgärdat ett budgetunderskott som är större än 3 procent av BNP kan få böter – om inte en kvalificerad majoritet av finansministrarna röstar emot.

♦ **Finanspakten/Merkozypakten** Antogs i mars 2012 efter krav från Tyskland och Frankrike. Mellanstatligt avtal för euroländerna som ska godkännas av de deltagande länderna. Innebär att de finanspolitiska tömmarna dras åt för euroländer, bland annat skärps budgetunderskottkravet till 0,5 procent av BNP. Euroländerna blir också skyldiga att skriva in kravet på budgetbalans i sin lagstiftning, helst av konstitutionell karaktär. Övriga EU-länder bjöds in till euroländernas åtstramningspakt, vilka samtliga EU-länder gjort förutom Storbritannien och Tjeckien.

Fotnot 3

Krisfonderna EFSF och ESM

Euroländerna beslutade i maj 2010 att skapa räddningsfonden EFSF [European financial stability facility] för att kunna ge så kallade nödlån till krisländer som inte kan få lån på ”rimliga villkor” på finansmarknaden. Länderna har med lånegarantier gett fonden en lånekapacitet på 440 miljarder euro på finansmarknaden.

I mars 2011 beslutade ett EU-toppmöte att inrätta en permanent räddningsfond, ESM [European stability mechanism], från den 1 juli 2013 då EFSF ska avvecklas. Den ska finansieras med kapital från euroländerna på 80 miljarder för att få en lånekapacitet på 500 miljarder euro. I december beslutades att tidigarelägga ESM med ett år.

Euroländernas finansministrar beslöt vid ett möte i Köpenhamn den 30 mars att eurozonens två så kallade räddningsfonder, den tillfälliga EFSF och den permanenta ESM, kan existera parallellt. Det betyder att ”brandväggen” höjs från 500 miljarder euro till minst 750 miljarder euro – motsvarande omkring en biljon sjuhundrafemtio miljarder svenska kronor.

Syftet med förstärkningen är att ”öka marknadens förtroende” för

euroländernas betalningsförmåga och därmed få ned räntorna på enskilda euroländers obligationsräntor. Förstärkningen meddelades i ett uttalande från Eurogruppen den 30 mars.

Riksdagen kommer snart att ta ställning till frågan om EU:s fördrag ska ändras för att göra det möjligt för euroländerna att – i efterhand – inrätta ESM [Europeiska stabilitetsmekanismen].

Följande punkt ska läggas till i artikel 136 i Lissabonfördraget [eller närmare bestämt Fördraget om europeiska unionens funktionssätt]: ”3. De medlemsstater som har euron som valuta får inrätta en stabiliseringsmekanism som ska aktiveras om det är oundgängligt för att trygga stabiliteten i euroområdet som helhet. Beviljande av varje erforderligt finansiellt stöd inom ramen för mekanismen kommer att vara föremål för strikta villkor.”

För att få så kallade nödlån, vilka i mångt och mycket handlat om att säkerställa franska och tyska storbankers fordringar, är det aktuella landet tvunget att acceptera ett ”ekonomiskt anpassningsprogram”, vilket i till exempel fallet Grekland handlat om omfattande nedskärningar, privatiseringar och avregleringar.

ESM har inte debatterats särskilt mycket i Sverige trots att det kommer att få stor påverkan på unionens och eurons framtid. Även om vi som står fria från euron inte omfattas av ESM så påverkas vi starkt av EU:s hantering av eurokrisen. [Om Sverige hade varit ett euroland skulle vi behöva skjuta till omkring 200 miljarder kronor. Och den summan kan senare stiga.]

När beslut om utbetalningar från ESM ska tas saknas vetorätt. Istället tas besluten med 85 procent av rösterna som tilldelas efter kapitalinsats. Röststyrkan avgörs alltså av ländernas ekonomiska styrka. Det innebär att Tyskland och Frankrike har vetorätt, men inte mindre länder. I EU är alla lika, men några är mer lika än andra. Mindre länder kan röstas ner även om de anser att villkoren för utbetalningarna är orimliga. Men de kan inte neka att skjuta till mer kapital.

ESM ska inte bara kunna ge lån till krisande länder utan även kunna rekapitalisera krisande banker. Fonden kan därmed kräva in skattepengar för att stödja de banker som genom sin spekulation och sina förluster har varit med och skapat krisen.

Vinsterna privatiseras, förlusterna socialiseras. Det är EU:s krispolitik i en mening.

Fotnot 4

Internationella valutafonden, IMF, har skapat en ”brandvägg” mot nya kriser för det europeiska banksystemet. IMF-chefen Christine Lagarde hade

begärt 400 nya miljarder dollar, men det överträffades med råge. Med hjälp av europeiska och ickeuropeiska medlemmar som hade uttalat sin beredskap att bidra med pengar kom summan upp i 435 miljarder dollar [2.923 miljarder kronor]. Av det står Japan för 60 miljarder dollar och Sverige bundit sig för 10 miljarder [drygt 67 miljarder kronor].

En allt tyngre global aktör har de fem Bricsländerna [Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika] blivit. Vice finansministern Sergej Stortjak sade att Ryssland avsåg att erbjuda 10 miljarder dollar. Även Kina kommer att delta med en ännu inte officiell summa. Brasilisen tvekade länge, eftersom man anser att landets ekonomiska tyngd inte har fått ett erkännande i form av ökat röstinflytande i internationella finansorgan.

Bland de ickeuropeiska IMF-länderna finns utbredda krav om att de nya stödinsatserna ska ske på bekostnad av att euroområdet medlemsländer får ett minskat inflytande i IMF.

USA, som är den största andelsägaren i IMF, kommer inte att bidra till den europeiska "brandväggen", vilket bland annat beror på att det är inrikespolitiskt besvärligt för Barack Obama att åta sig nya utgifter under ett presidentvalsår.

Den utdragna eurokrisen anses vara det allvarligaste hotet mot en återhämtning i övriga världen. Efter "räddningsaktionerna" mot Grekland, Irland och Portugal kan det vara Spanien och Italien som står på tur. Men ett ännu större hot är Frankrike. Under 2012 kommer Frankrike att tvingas låna 1.600 miljarder kronor, enbart för att finansiera årets budgetunderskott och betala amorteringar på gamla lån. Enligt Eurostat, EU:s statistikbyrå, hade Frankrike förra året en statsskuld på 1.717 miljarder euro [15.281 miljarder kronor].

Fotnot 5

Vid folkomröstningen om euron den 14 september 2003 röstade 55,9 procent, 42,0 procent röstade ja och 2,1 procent röstade blankt. Röstdeltagandet var 82,6 procent. Väljarna tog ställning till frågan: "Anser du att Sverige ska införa euron som valuta?". 2003 var det bara Moderaterna och Folkpartiet som hade en majoritet bland sina sympatisörer som röstade ja. I alla övriga riksdagpartier var det en majoritet som röstade nej.

I SOM-undersökningen 2011 är klara majoriteter emot euron som valuta bland samtliga partiernas sympatisörer, även bland folkpartister och moderater. FP- och M-sympatisörer tillsammans med KD-sympatisörer är de som fortfarande 2011 är mest positiva till euron. Men även bland dem är det endast 16-18 procent som vill införa euro som valuta i Sverige mot 61-79

procent som inte vill ha euron. På den rödgröna sidan är man än mer euronegativa, med bara 6-9 procent för mot hela 78-84 procent emot. SD:s anhängare är bland de allra mest kritiska till euron, med 6 procent positiva och 83 procent negativa.

Att döma av dessa siffror skulle en folkomröstning om euron idag leda till en ännu tydligare nej-seger än 2003. Och alla partiers väljare skulle till övervägande delen rösta nej.

Fotnot 6

Kan ett land lämna euron? Det finns inget klart svar på denna fråga. Till skillnad från när ett land vill gå ur hela EU [EU-fördragets artikel 50] finns det nämligen inga formella bestämmelser i EU:s fördrag om att lämna EMU.

Enligt en rapport från Europeiska centralbanken [ECB] från 2009 kan ett land inte frivilligt gå ur EMU utan att samtidigt också gå ur EU. Däremot finns en möjlighet att uteslutas ur EMU. Enligt rapporten är det oklart hur det skulle gå till då det saknas bestämmelser för ett sådant utträde.

Nyligen gjorde dock EU-kommissionen ett uttalande där man menar att det inte finns några möjligheter för ett land att vare sig gå ur frivilligt eller uteslutas ur euroområdet.

Fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen

FÖRDRAG OM STABILITET, SAMORDNING OCH STYRNING INOM EKONOMISKA OCH MONETÄRA UNIONEN MELLAN KONUNGARIKET BELGIEN, REPUBLIKEN BULGARIEN, KONUNGARIKET DANMARK, FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND, REPUBLIKEN ESTLAND, IRLAND, REPUBLIKEN GREKLAND, KONUNGARIKET SPANIEN, REPUBLIKEN FRANKRIKE, REPUBLIKEN ITALIEN, REPUBLIKEN CYPERN, REPUBLIKEN LETTLAND, REPUBLIKEN LITAUEN, STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG, UNGERN, MALTA, KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA, REPUBLIKEN ÖSTERRIKE, REPUBLIKEN POLEN, REPUBLIKEN PORTUGAL, RUMÄNIEN, REPUBLIKEN SLOVENIEN, REPUBLIKEN SLOVAKIEN, REPUBLIKEN FINLAND OCH KONUNGARIKET SVERIGE, nedan kallade de fördragsslutande parterna,

SOM ÄR MEDVETNA OM deras skyldighet att, i egenskap av medlemsstater i Europeiska unionen, betrakta sin ekonomiska politik som en fråga av gemensamt intresse,

SOM ÖNSKAR främja förutsättningarna för starkare ekonomisk tillväxt i Europeiska unionen och i detta syfte utveckla en allt närmare samordning av den ekonomiska politiken i euroområdet,

SOM BEAKTAR att behovet av att regeringarna slår vakt om sunda och hållbara offentliga finanser och förhindrar att underskotten i den offentliga sektorn blir alltför stora är av väsentlig betydelse för att stabiliteten i euroområdet som helhet ska kunna säkerställas och kräver därför att särskilda regler införs, inbegripet en regel om budgetbalans och en automatisk mekanism för vidtagande av korrigerande åtgärder,

SOM ÄR MEDVETNA om behovet av att säkerställa att deras underskott i den offentliga sektorn inte överstiger 3 % av bruttonationalprodukten till marknadspris och att deras skuldsättning i den offentliga sektorn inte

överstiger, eller att den minskar tillräckligt mot, 60 % av bruttonationalprodukten till marknadspris,

SOM ERINRAR OM att de fördragsslutande parterna, i egenskap av medlemsstater i Europeiska unionen, ska avstå från varje åtgärd som kan äventyra fullgörandet av unionens mål inom ramen för den ekonomiska unionen, särskilt skuldsättning utanför den offentliga sektorns räkenskaper,

SOM BEAKTAR att stats- och regeringscheferna i euroområdets medlemsstater den 9 december 2011 enades om en förstärkt struktur för Ekonomiska och monetära unionen, vilken bygger på de fördrag på vilka Europeiska unionen grundas och underlättar genomförandet av åtgärder som vidtas på grundval av artiklarna 121, 126 och 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

SOM BEAKTAR att stats- och regeringscheferna i euroområdets medlemsstater och andra medlemsstater i Europeiska unionen har som målsättning att så snart som möjligt införliva bestämmelserna i detta fördrag i de fördrag på vilka Europeiska unionen grundas,

SOM VÄLKOMNAR de lagstiftningsförslag som Europeiska kommissionen lade fram den 23 november 2011 för euroområdet inom ramen för de fördrag på vilka Europeiska unionen grundas om skärpning av den ekonomiska övervakningen och övervakningen av de offentliga finanserna i medlemsstater som har, eller hotas av, allvarliga problem i fråga om sin finansiella stabilitet och om gemensamma bestämmelser för övervakning och bedömning av utkast till budgetplaner och säkerställande av korrigerande åtgärder vid stora underskott i medlemsstaterna, och SOM NOTERAR Europeiska kommissionens avsikt att lägga fram ytterligare lagstiftningsförslag för euroområdet, framför allt om förhandsrapportering av planerade emissioner av skuldebrev, om program för ekonomiskt partnerskap med angivande av strukturreformer för medlemsstater som omfattas av ett förfarande vid alltför stora underskott samt om samordningen av större planerade reformer av den ekonomiska politiken i medlemsstaterna,

SOM UTTRYCKER sin beredvillighet att stödja förslag som Europeiska kommissionen kan komma att lägga fram i syfte att ytterligare stärka stabilitets- och tillväxtpakten genom att för de medlemsstater som har euron som valuta införa en ny uppsättning medelfristiga mål i linje med de gränser som

anges i detta fördrag,

SOM NOTERAR att Europeiska kommissionen vid sin översyn och övervakning av budgetåtagandena enligt detta fördrag kommer att agera inom ramen för sina befogenheter i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121, 126 och 136,

SOM NOTERAR särskilt att, vad gäller tillämpningen av den regel om budgetbalans som anges i artikel 3 i detta fördrag, den övervakningen kommer att genomföras genom inrättande för varje fördragsslutande part av landsspecifika medelfristiga mål och tidsplaner för konvergens, på lämpligt sätt,

SOM NOTERAR att de medelfristiga målen bör uppdateras regelbundet på grundval av en gemensamt överenskommen metod, vars huvudsakliga parametrar också ska ses över regelbundet, där man på lämpligt sätt beaktar riskerna för de offentliga finansernas explicita och implicita åtaganden i enlighet med vad som fastslås i målen för stabilitets- och tillväxtpakten,

SOM NOTERAR att tillräckliga framsteg för att uppnå de medelfristiga målen bör utvärderas på grundval av en samlad bedömning med det strukturella saldoto utgångspunkt, inbegripet en analys av utgifterna rensade för diskretionära åtgärder på inkomstsidan, i linje med bestämmelserna i Europeiska unionens rätt, särskilt rådets förordning [EG] nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken, ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning [EU] nr 1175/2011 av den 16 november 2011 [nedan kallad den reviderade stabilitets- och tillväxtpakten],

SOM NOTERAR att den korrigeringsmekanism som de fördragsslutande parterna ska införa bör syfta till att korrigera avvikelser från det medelfristiga målet eller från anpassningsbanan, inklusive dessa avvikelser ackumulerade effekter på den offentliga skuldsättningens dynamik,

SOM NOTERAR att efterlevnaden av de fördragsslutande parternas skyldighet att införliva regeln om budgetbalans i deras nationella rättsliga system genom bindande, permanenta och helst konstitutionella bestämmelser bör omfattas av Europeiska unionens domstols behörighet, i enlighet

med artikel 273 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

SOM ERINRAR OM att artikel 260 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ger Europeiska unionens domstol befogenhet att förelägga en medlemsstat i Europeiska unionen vilken har underlåtit att följa dess dom, att betala ett standardbelopp eller ett vite och SOM ERINRAR OM att Europeiska kommissionen har utarbetat kriterier för hur detta standardbelopp eller vite ska föreläggas inom ramen för den artikeln,

SOM ERINRAR OM behovet av att underlätta antagandet av åtgärder inom ramen för Europeiska unionens förfarande vid alltför stora underskott för de medlemsstater som har euron som valuta och vars planerade eller faktiska underskott i den offentliga sektorns finanser i förhållande till bruttonationalprodukten överstiger 3 %, samtidigt som målet med detta förfarande – nämligen att förmå och vid behov tvinga en medlemsstat att minska det eventuella underskott som konstaterats - stärks påtagligt,

SOM ERINRAR OM skyldigheten för de fördragsslutande parter vars skuldsättning i den offentliga sektorn överstiger referensvärdet på 60 % att minska den överstigande delen med en genomsnittlig takt på en tjugondel per år som ett riktmärke,

SOM BEAKTAR behovet av att vid genomförandet av detta fördrag respektera den särskilda roll som tillkommer arbetsmarknadens parter i enlighet med varje fördragsslutande parts lagstiftning eller nationella system,

SOM BETONAR att ingen bestämmelse i detta fördrag ska tolkas som om den på något sätt förändrar de villkor för den ekonomiska politiken på vilka en fördragsslutande part har beviljats finansiellt stöd genom ett stabiliseringsprogram med deltagande från Europeiska unionen, dess medlemsstater eller Internationella valutafonden,

SOM NOTERAR att en smidigt fungerande Ekonomisk och monetär union kräver att de fördragsslutande parterna arbetar gemensamt i riktning mot en ekonomisk politik där de, samtidigt som de bygger vidare på de mekanismer för samordning av den ekonomiska politiken som definieras i de fördrag på vilka Europeiska unionen grundas, vidtar nödvändiga åtgärder inom alla områden som är väsentliga för ett smidigt fungerande euroområde,

SOM särskilt NOTERAR de fördragsslutande parternas önskan att mer aktivt använda sig av fördjupat samarbete enligt artikel 20 i fördraget om Europeiska unionen och artiklarna 326–334 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt utan att detta negativt påverkar den inre marknaden, samt deras önskan att fullt ut tillämpa särskilda åtgärder för de medlemsstater som har euron som valuta i enlighet med artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och ett förfarande för diskussion och samordning på förhand mellan de fördragsslutande parter som har euron som valuta i fråga om alla de större reformer av den ekonomiska politiken som de planerar, i syfte att skapa riktmärken för bästa praxis,

SOM ERINRAR OM att stats- och regeringscheferna i euroområdets medlemsstater den 26 oktober 2011 enades om att förbättra styrningen av euroområdet, inbegripet att hålla minst två eurotoppmöten per år, vilka, om det inte är motiverat av exceptionella förhållanden, ska sammankallas direkt efter Europeiska rådets möten eller möten med deltagande av samtliga de fördragsslutande parter som har ratificerat detta fördrag,

SOM ERINRAR också OM att stats- och regeringscheferna i euroområdets medlemsstater och i andra medlemsstater i Europeiska unionen den 25 mars 2011 godkände europluspakten, där ett antal frågor som är väsentliga för att främja konkurrenskraften inom euroområdet anges,

SOM BETONAR vikten av fördraget om inrättande av Europeiska stabilitetsmekanismen som en del av den övergripande strategin för att stärka Ekonomiska och monetära unionen, och SOM PÅPEKAR att beviljande av finansiellt stöd inom ramen för nya program knutna till Europeiska stabilitetsmekanismen från och med den 1 mars 2013 kommer att villkoras av att den berörda fördragsslutande parten har ratificerat det här fördraget och – så snart som den period för införlivande som avses i artikel 3.2 i det här fördraget har löpt ut – att den fördragsslutande parten uppfyller villkoren i samma artikel,

SOM NOTERAR att Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Estland, Irland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Republiken Italien, Republiken Cypern, Storhertigdömet Luxemburg, Malta, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Slovenien, Republiken Slovakien och Republiken Finland är fördragsslutande parter som har euron

som valuta och därför kommer att vara bundna av detta fördrag från och med den första dagen i den månad som följer efter det att de har deponerat sina respektive ratifikationsinstrument, förutsatt att fördraget då har trätt i kraft, och

SOM OCKSÅ NOTERAR att Republiken Bulgarien, Konungariket Danmark, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Ungern, Republiken Polen, Rumänien och Konungariket Sverige är fördragsslutande parter som, i egenskap av medlemsstater i Europeiska unionen, vid undertecknandet av detta fördrag har ett undantag från deltagande i den gemensamma valutan och som – så länge detta undantag inte har upphävts – endast kan vara bundna av de bestämmelser i avdelningarna III och IV i detta fördrag som de förklarar sin avsikt att vara bundna av då de deponerar sitt ratifikationsinstrument eller vid en senare tidpunkt,

HAR ENATS OM FÖLJANDE BESTÄMMELSER.

AVDELNING I

SYFTE OCH TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

ARTIKEL 1

1. Genom detta fördrag enas de fördragsslutande parterna, i egenskap av medlemsstater i Europeiska unionen, om att stärka den ekonomiska pelaren inom Ekonomiska och monetära unionen genom att inom ramen för en finanspolitisk överenskommelse anta en uppsättning regler avsedda att främja budgetdisciplin, samt om att öka samordningen av deras ekonomiska politik och förbättra styrningen av euroområdet och därigenom stödja uppnåendet av Europeiska unionens mål för hållbar tillväxt, sysselsättning, konkurrenskraft och social sammanhållning.
2. Detta fördrag ska tillämpas fullt ut på de fördragsslutande parter som har euron som valuta. Det ska också tillämpas på de övriga fördragsslutande parterna i den utsträckning och på de villkor som anges i artikel 14.

AVDELNING II

FÖRENLIGHET MED OCH FÖRHÅLLANDE TILL UNIONSRÄTTEN

ARTIKEL 2

1. Detta fördrag ska tillämpas och tolkas av de fördragsslutande parterna i överensstämmelse med de fördrag som ligger till grund för Europeiska

unionen, särskilt artikel 4.3 i fördraget om Europeiska unionen, och med Europeiska unionens rätt, inbegripet förfarandereglerna i de fall sekundär-lagstiftning behöver antas.

2. Detta fördrag ska tillämpas i den mån det är förenligt med de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och med Europeiska unionens rätt. Det får inte inkräkta på unionens befogenhet att agera på den ekonomiska unionens område.

AVDELNING III

FINANSPOLITISK ÖVERENSKOMMELSE

ARTIKEL 3

1. De fördragsslutande parterna ska tillämpa de regler som anges i denna punkt utöver och utan att det påverkar deras skyldigheter enligt Europeiska unionens rätt:

- a) En fördragsslutande parts offentliga finanser ska vara i balans eller uppvisa överskott.
- b) Regeln i led a ska anses vara respekterad om det årliga strukturella saldot i den offentliga sektorns finanser överensstämmer med det landsspecifika medelfristiga målet enligt definitionen i den reviderade stabilitets- och tillväxtpakten med ett nedre gränsvärde för det strukturella underskottet på 0,5 % av bruttonationalprodukten till marknadspriser. De fördragsslutande parterna ska säkerställa en snabb konvergens mot sina respektive medelfristiga mål. Tidsramen för denna konvergens kommer att föreslås av Europeiska kommissionen med hänsyn tagen till de landsspecifika riskerna i fråga om hållbarhet. Framstegen för att nå och respekten för de medelfristiga målen ska utvärderas på grundval av en samlad bedömning med det strukturella saldot som utgångspunkt, inbegripet en analys av utgifterna efter diskretionära åtgärder på inkomstsidan, i linje med den reviderade stabilitets- och tillväxtpakten.
- c) De fördragsslutande parterna får temporärt avvika från sina respektive medelfristiga mål eller från anpassningsbanan mot dessa mål endast under exceptionella omständigheter enligt definitionen i punkt 3 b.
- d) När skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av bruttonationalprodukten till marknadspriser ligger väsentligt under 60 % och när risken i fråga om de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet är låg får det nedre gränsvärdet för det medelfristiga mål som preciseras i led b högst motsvara ett strukturellt underskott på 1,0 % av bruttonationalprodukten till marknadspriser.
- e) Om betydande avvikelser från det medelfristiga målet eller från

anpassningsbanan mot detta mål konstateras ska en korrigeringsmekanism utlösas automatiskt. Denna mekanism ska inbegripa den berörda fördragsslutande partens skyldighet att genomföra åtgärder för korrigerande avvikelse under en fastställd tidsperiod.

2. De regler som anges i punkt 1 ska senast ett år efter det att detta fördrag träder i kraft få verkan i de fördragsslutande parternas nationella lagstiftning genom bindande och permanenta bestämmelser, helst på konstitutionell nivå, eller på annat sätt som garanterar att reglerna fullt ut respekteras och efterlevs under hela den nationella budgetprocessen. De fördragsslutande parterna ska på nationell nivå inrätta den korrigeringsmekanism som avses i punkt 1 e på grundval av gemensamma principer som ska föreslås av Europeiska kommissionen och som framför allt ska gälla de korrigerande åtgärdernas art, omfattning och tidsram, även under exceptionella omständigheter, samt vilken roll och vilket oberoende de institutioner ska ha som ansvarar för att på nationell nivå övervaka att de regler som anges i punkt 1 efterlevs. Korrigeringsmekanismen ska till fullo respektera de nationella parlamentens behörighet.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska de definitioner gälla som anges i artikel 2 i protokollet [nr 12] om förfarandet vid alltför stora underskott, fogat till Europeiska unionens fördrag.

Vidare ska följande definitioner gälla vid tillämpningen av denna artikel:

- a) det årliga strukturella saldot i den offentliga sektorns finanser: det årliga, konjunkturrensade saldot rensat för engångsåtgärder och tillfälliga åtgärder.
- b) exceptionella omständigheter: ovanliga händelser som ligger utanför den berörda fördragsslutande partens kontroll och som har stor inverkan på den offentliga sektorns finanser, eller perioder av allvarlig konjunkturedgång enligt vad som anges i den reviderade stabilitets- och tillväxtpakten, under förutsättning att den berörda fördragsslutande partens tidsbegränsade avvikelse inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.

ARTIKEL 4

Om kvoten mellan en fördragsslutande parts offentliga sektors skuld och bruttonationalprodukt överstiger det referensvärde på 60 % som avses i artikel 1 i protokollet [nr 12] om förfarandet vid alltför stora underskott, fogat till Europeiska unionens fördrag, ska den fördragsslutande parten, som ett riktmärke, minska den överstigande delen med en genomsnittlig takt på en tjugondel per år i enlighet med artikel 2 i rådets förordning [EG] nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott, ändrad genom rådets

förordning [EU] nr 1177/2011 av den 8 november 2011. Huruvida det föreligger ett alltför stort underskott på grund av att skuldkriteriet har överträtts kommer att beslutas i enlighet med förfarandet i artikel 126 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

ARTIKEL 5

1. En fördragsslutande part som omfattas av ett förfarande vid alltför stora underskott enligt de fördrag på vilka Europeiska unionen grundas ska upprätta ett program för budgetmässigt och ekonomiskt partnerskap, som inbegriper en detaljerad beskrivning av de strukturreformer som måste utformas och genomföras för att säkerställa en verkningsfull och hållbar korrigerande av dess alltför stora underskott. Sådana programs innehåll och form ska regleras i Europeiska unionens rätt. Inlämnande av programmen till Europeiska unionens råd och till Europeiska kommissionen för godkännande och övervakningen av dem kommer att ingå i de befintliga övervakningsförfarandena inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten.
2. Genomförandet av programmet för budgetmässigt och ekonomiskt partnerskap och de därmed förenliga årliga budgetplanerna kommer att övervakas av Europeiska unionens råd och av Europeiska kommissionen.

ARTIKEL 6

För att bättre samordna planeringen av deras nationella emissioner av skuldebrev ska de fördragsslutande parterna på förhand rapportera till Europeiska unionens råd och till Europeiska kommissionen om sina planer på emissioner av offentliga skuldebrev.

ARTIKEL 7

De fördragsslutande parter som har euron som valuta förbinder sig att, med full respekt för de processuella kraven i de fördrag på vilka Europeiska unionen grundas, stödja förslag eller rekommendationer som Europeiska kommissionen lägger fram då den bedömer att en medlemsstat i Europeiska unionen vilken har euron som valuta har överträtt underskottskriteriet inom ramen för ett förfarande vid alltför stora underskott. Denna skyldighet ska inte gälla om de fördragsslutande parter som har euron som valuta konstaterar att en kvalificerad majoritet av dem är emot det beslut som har föreslagits eller rekommenderats, varvid den kvalificerade majoriteten ska beräknas i analogi med relevanta bestämmelser i de fördrag på vilka Europeiska unionen grundas utan att hänsyn tas till den berörda fördragsslutande partens ståndpunkt.

ARTIKEL 8

1. Europeiska kommissionen uppmanas att inom lämplig tid lägga fram en rapport till de fördragsslutande parterna om de bestämmelser som har antagits av var och en av dem för att uppfylla skyldigheterna i artikel 3.2. Om Europeiska kommissionen, efter att ha gett den berörda fördragsslutande parten tillfälle att inkomma med sina synpunkter, i sin rapport drar slutsatsen att den fördragsslutande parten inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 3.2 kommer en eller flera fördragsslutande parter att väcka talan i ärendet vid Europeiska unionens domstol. Om en fördragsslutande part oberoende av kommissionens rapport anser att en annan fördragsslutande part inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 3.2 har även denna part möjlighet att väcka talan i ärendet vid domstolen. I båda fallen ska domstolens dom vara bindande för parterna i förfarandet, vilka ska vidta de åtgärder som krävs för att följa domen inom en tidsfrist som ska fastställas av domstolen.

2. Om en fördragsslutande part på grundval av sin egen eller Europeiska kommissionens bedömning anser att en annan fördragsslutande part inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa en i punkt 1 avsedd dom från domstolen kan den väcka talan i detta ärende vid domstolen och kräva att ekonomiska sanktioner ska föreläggas i enlighet med de kriterier som Europeiska kommissionen fastställt inom ramen för artikel 260 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Om domstolen finner att den fördragsslutande parten i fråga inte har följt dess dom, kan den förelägga parten att betala ett standardbelopp eller ett vite, som ska vara anpassat till omständigheterna och som inte får överstiga 0,1 % av partens bruttonationalprodukt. Belopp som har ålagts en fördragsslutande part som har euron som valuta ska betalas till Europeiska stabilitetsmekanismen. I andra fall ska betalningarna gå till Europeiska unionens allmänna budget.

3. Denna artikel utgör ett särskilt avtal mellan de fördragsslutande parterna i den mening som avses i artikel 273 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

AVDELNING IV

SAMORDNING AV DEN EKONOMISKA POLITIKEN SAMT KONVERGENS

ARTIKEL 9

Som en utveckling av den samordning av den ekonomiska politiken som definieras i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt förbinder sig de fördragsslutande parterna att arbeta gemensamt för en ekonomisk politik

som främjar Ekonomiska och monetära unionens smidiga funktion och ekonomisk tillväxt genom ökad konvergens och konkurrenskraft. För detta ändamål ska de fördragsslutande parterna vidta nödvändiga åtgärder inom alla områden som är väsentliga för att euroområdet ska fungera smidigt, och på så sätt bidra till målen om att stärka konkurrenskraften, främja sysselsättningen, bidra ytterligare till insatser för de offentliga finansernas hållbarhet samt förstärka den finansiella stabiliteten.

ARTIKEL 10

I enlighet med kraven i de fördrag på vilka Europeiska unionen grundas är de fördragsslutande parterna redo att, närhelst så är lämpligt och nödvändigt, aktivt använda särskilda åtgärder för de medlemsstater som har euron som valuta enligt artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fördjupat samarbete enligt artikel 20 i fördraget om Europeiska unionen och artiklarna 326–334 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt i frågor som är väsentliga för att euroområdet ska kunna fungera smidigt, utan att detta påverkar den inre marknaden negativt.

ARTIKEL 11

I syfte att skapa riktmärken för bästa praxis och arbeta för en närmare samordning av den ekonomiska politiken säkerställer de fördragsslutande parterna att alla större reformer av den ekonomiska politiken som de planerar att genomföra kommer att diskuteras på förhand och om så är lämpligt samordnas dem emellan. Europeiska unionens institutioner ska delta i denna samordning enligt Europeiska unionens rätt.

AVDELNING V

STYRNING AV EUROOMRÅDET

ARTIKEL 12

1. Stats- och regeringscheferna i de fördragsslutande parter som har euron som valuta ska hålla informella sammanträden vid eurotoppmöten, tillsammans med Europeiska kommissionens ordförande. Europeiska centralbankens ordförande ska inbjudas att delta i dessa möten.

Eurotoppmötets ordförande ska utses med enkel majoritet av stats- och regeringscheferna i de fördragsslutande parter som har euron som valuta samtidigt som Europeiska rådet utser sin ordförande och för samma mandatperiod.

2. Eurotoppmöten ska hållas när så är nödvändigt, dock minst två gånger om året, för att diskutera frågor som rör det särskilda ansvar som de fördrags-

slutande parter som har euron som valuta delar när det gäller den gemensamma valutan, andra frågor som rör styrningen av euroområdet och de regler som gäller för detta samt strategiska riktlinjer för hur den ekonomiska politiken ska föras för att öka konvergensen inom euroområdet.

3. Stats- och regeringscheferna i de fördragsslutande parter som inte har euron som valuta och som har ratificerat detta fördrag ska delta i eurotoppmötens diskussioner om fördragsslutande parternas konkurrenskraft, förändringen av euroområdets övergripande arkitektur och de grundläggande regler som kommer att tillämpas på denna i framtiden jämte, när så är lämpligt och åtminstone en gång per år, i diskussioner om särskilda frågor angående genomförandet av detta fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen.

4. Eurotoppmötets ordförande ska ansvara för förberedelserna inför och kontinuiteten i eurotoppmötena, i nära samarbete med Europeiska kommissionens ordförande. Eurogruppen ska vara det organ som ska ha i uppgift att förbereda och följa upp eurotoppmötena och dess ordförande kan inbjudas att delta i sådana möten för detta ändamål.

5. Europaparlamentets ordförande kan inbjudas att höras. Eurotoppmötets ordförande ska lägga fram en rapport till Europaparlamentet efter varje eurotoppmöte.

6. Eurotoppmötets ordförande ska löpande och ingående informera de fördragsslutande parter som inte har euron som valuta och de andra medlemsstaterna i Europeiska unionen om förberedelserna inför och resultaten av eurotoppmötena.

ARTIKEL 13

I enlighet med avdelning II i protokollet [nr 1] om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen, fogat till Europeiska unionens fördrag, kommer Europaparlamentet och de fördragsslutande parternas nationella parlament att tillsammans bestämma hur man bör organisera och främja en konferens som sammanför företrädare för de berörda utskotten i Europaparlamentet och företrädare för de berörda utskotten i de nationella parlamenten i syfte att diskutera budgetpolitiska och andra frågor som omfattas av det här fördraget.

AVDELNING VI

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL 14

1. Detta fördrag ska ratificeras av de fördragsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten ska deponeras hos generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd [nedan kallad depositarien].
2. Detta fördrag träder i kraft den 1 januari 2013, förutsatt att tolv fördragsslutande parter som har euron som valuta då har deponerat sina ratifikationsinstrument, eller den första dagen i den månad som följer efter det att den tolfte fördragsslutande part som har euron som valuta har deponerat sitt ratifikationsinstrument, varvid det som infaller först ska gälla.
3. Detta fördrag ska tillämpas från och med den dag det träder i kraft på de fördragsslutande parter som har euron som valuta vilka har ratificerat fördraget. Det ska tillämpas på de övriga fördragsslutande parter som har euron som valuta från och med den första dagen i den månad som följer efter det att de har deponerat sina respektive ratifikationsinstrument.
4. Med avvikelse från punkterna 3 och 5 ska avdelning V tillämpas på alla berörda fördragsslutande parter från och med den dag då detta fördrag träder i kraft.
5. I fråga om de fördragsslutande parter som är medlemsstater med undantag enligt definitionen i artikel 139.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller har undantag enligt protokollet [nr 16] om vissa bestämmelser angående Danmark, fogat till Europeiska unionens fördrag, ska det här fördraget – när den berörda fördragsslutande parten har ratificerat det här fördraget – tillämpas från och med den dag då beslutet om upphävande av detta undantag får verkan, om inte den berörda fördragsslutande parten förklarar sin avsikt att vid en tidigare tidpunkt vara bunden av alla eller delar av bestämmelserna i avdelningarna III och IV i det här fördraget.

ARTIKEL 15

Detta fördrag ska vara öppet för anslutning av andra medlemsstater i Europeiska unionen än de fördragsslutande parterna. Anslutningen ska få verkan då anslutningsinstrumentet deponeras hos depositarien, vilken ska underätta de övriga fördragsslutande parterna om anslutningen. Texten till detta fördrag på den anslutande medlemsstatens officiella språk, som också är ett officiellt språk och ett arbetsspråk i unionsinstitutionerna, ska efter det att den godkänts av de fördragsslutande parterna deponeras i depositariens arkiv såsom varande en giltig text av detta fördrag.

ARTIKEL 16

Inom högst fem år efter det att detta fördrag har trätt i kraft ska på grundval av en utvärdering av erfarenheterna från dess genomförande nödvändiga åtgärder vidtas i enlighet med fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt i syfte att införliva innehållet i det här fördraget inom Europeiska unionens rättsliga ramar.

Utfärdat i Bryssel den ... år tjugohundratolv.

Detta fördrag, upprättat i ett enda original på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tyska och ungerska språken, vilka alla texter är lika giltiga, ska deponeras i depositariens arkiv, vilken ska överlämna en bestyrkt kopia till var och en av de fördragsslutande parterna.

Nej till EU:s skriftserie Nr 1 2012

**Folkrörelsen Nej till EU är en
partipolitiskt obunden organisation
som verkar för att
Sverige skall lämna EU.**

**Stöd Nej till EU genom
medlemsskap, prenumeration på
Kritiska EU-fakta eller
ge ett bidrag – pg 4330207-4.**

**Folkrörelsen Nej till EU
Pölgatan 5
414 60 Göteborg
Tel. 031-701 01 77
Fax. 031-13 16 03
e-post: kansli@nejtill.eu
www.nejtill.eu**